

SISTEMUL DE CLASIFICARE A FUNCȚIEI MOTORII GROSIERE ÎN PARALIZIA CEREBRALĂ INFANTILĂ

**Robert Palisano
Peter Rosenbaum
Stephen Walter
Dianne Russell
Ellen Wood
Barbara Galuppi**

Înainte de utilizare citiți atent introducerea și instrucțiunile de utilizare pe reversul paginii

**Referință: Dev. Med. Child Neurol. 1007:30:214-223
Introducere & Instrucțiuni de utilizare**

Sistemul de clasificare a funcției motorii grosiere (*Gross Motor Function Classification System*) este bazat pe aprecierea mișcărilor active de sine stătătoare, în special a abilității de a **șadea (controlul trunchiului) și a merge**. Divizarea acestui sistem în 5 grade este bazată pe diferențe clinic semnificative între deprinderile motorii însușite. Cele 5 grade de posesie a funcțiilor motorii se deosebesc prin nivelul de **insuficiență funcțională, necesitatea tehnologiilor de susținere, inclusiv a dispozitivelor de susținere a funcției motorii (premergătoare, cârje, bastoane) și scaunelor cu roțile; calitatea deprinderilor motorii** efectuate fiind de o importanță mult mai redusă. Gradul I include copiii cu infirmitate neuromotorie cu limitări funcționale mai ușoare decât cele tipice asociate cu paralizia cerebrală infantilă, precum și copiii tradițional diagnosticați cu „disfuncție cerebrală minimă” sau „paralizie cerebrală infantilă, forma ușoară”. Este de menționat că în special la copiii mai mici de 2 ani, diferențele între gradul I și II nu sunt într-atât de evidente ca între alte grade.

Scopul principal este de a determina cel mai potrivit grad care maximal ar reflecta abilitățile și disabilitățile (limitările, insuficiența) motorii ale copilului. Atenția primordială este acordată deprinderilor motorii habituale (aparținând activității zi de zi) acasă, la ocoală și în locurile publice. Este foarte importantă aprecierea funcțiilor motorii ordinare și nu a capacităților motorii de performanță, fără a trage concluzii referitor la pronostic. Rețineți, că scopul principal este determinarea funcțiilor motorii de bază prezente la copil și nu aprecierea calității mișcărilor sau a potențialului motoriu.

Descrierea celor 5 grade este generală și nu elucidează toate aspectele funcției motorii individuale la copil. Spre exemplu, un sugar cu hemiplegie care nu se poate deplasa în poziție genu-palmară („în patru labe”), dar în rest corespunde gradului I de abilitate motorie trebuie clasificat ca gradul I. Acest scor este ordinal ceea ce înseamnă că distanțele și diferențele între grade sunt egale sau copiii cu paralizie cerebrală infantilă trebuie distribuiți egal între cele 5 grade. Sumarul diferențelor între fiecare pereche de grade este furnizat pentru a facilita determinarea gradului care cel mai aproape corespunde funcțiilor motorii de bază curente ale copilului.

Titlul fiecărui grad de abilitate motorie reprezintă nivelul superior de mobilitate pe care copilul îl poate atinge între vârsta de 6-12 ani. Recunoaștem, că clasificarea funcțiilor motorii grosiere este dependentă de vârstă, în special la sugari și copiii de vârstă fragedă. Astfel pentru fiecare grad de abilitate motorie sunt specificate descrieri separate pentru copiii de diferite vârste. Abilitățile și disabilitățile funcționale prezentate pentru fiecare vârstă sunt de caracter orientativ și nu reprezintă variantele normei. **Copiii născuți prematuri, până la vârsta de 2 ani vor fi considerați de vârstă corectată și nu reală (vârsta se va calcula nu de la nașterea ci de la termenul așteptat al nașterii mature).**

Considerăm important ca în aprecierea funcțiilor motorii ale copilului accentul să fie pus pe abilitățile lui motorii grosiere și nu pe disabilități. Așadar principiul general sună astfel: un copil care îndeplinește funcțiile motorii de bază descrise pentru un anumit grad de abilitate motorie grosieră va fi clasificat ca aparținând acestui grad sau unui mai superior, și vice-versa: un copil care nu poate îndeplini funcțiile motorii de bază descrise pentru un anumit grad de abilitate motorie va fi clasificat la un grad mai inferior.

Sistemul de Clasificare a Funcțiilor Motorii de Bază

Gradul I

Merge fără restricții; dificultăți în mișcările grosiere mai avansate.

Până la vârsta de 2 ani: Copiii trec de sine stătător din poziție culcată în poziție ezândă pe podea și invers și își mențin poziția, ambele mâni fiind libere pentru manipularea obiectelor. Copilul se deplasează „în patru labe”, trece în poziție bipedă și face pași sprijinindu-se de mobilă. Începe a merge între vârstele 18 luni și 2 ani fără a necesita careva dispozitive de susținere.

De la 2 la 4 ani: Copiii ed pe podea cu ambele mâini libere pentru manipularea obiectelor. Se așază și se scoală fără ajutorul adultului. Modul preferențial de deplasare este mersul fără a necesita dispozitive de susținere.

De la 4 la 6 ani: Copiii se așează și se scoală de pe scaun și își mențin poziția ezândă fără a se sprijini pe mâini. Se scoală de pe scaun sau podea în poziție bipedă fără a necesita obiecte de sprijin. Merg în incinte și la aer liber, ridică scările. Apare abilitatea de a alerga și a sări.

De la 6 la 12 ani: Copiii merg în incinte și în afara casei, ridică scările fără careva dificultăți. Exercițiile funcțiilor motorii de bază inclusiv alergatul și săriturile, dar viteza, echilibrul și coordonarea sunt reduse.

Gradul II

Merge fără dispozitive de asistență; dificultăți ale mersului în afara casei și în locurile publice.

Până la vârsta de 2 ani: Copiii își mențin echilibrul în poziția ezândă pe podea dar uneori se sprijină pe ambele mâini. Se târsc pe abdomen sau se deplasează în „patru labe”. Se ridică în poziție bipedă și merge ținându-se de mobilă.

De la 2 la 4 ani: Copiii ed pe podea, dar pot avea dificultăți în menținerea echilibrului când ambele mâini sunt libere pentru manipularea obiectelor. Așezarea și culcarea este efectuată fără ajutorul adultului. Pe suprafețe stabile încearcă să treacă în poziție bipedă. Modurile preferențiale de deplasare sunt mersul „în patru labe” într-un patern reciproc alternativ, sprijinindu-se de mobilă, sau în poziție bipedă fiind asistat de un dispozitiv de susținere.

De la 4 al 6 ani: Copiii ed pe scaun cu ambele mâini libere pentru manipularea obiectelor. Se scoală de pe podea sau scaun în poziție bipedă, dar pentru aceasta frecvent necesită o suprafață stabilă pentru a se împinge sau sprijini cu mâinile. Merg în poziție bipedă fără careva dispozitive de asistență în casă și pe distanțe scurte pe suprafețe drepte în afara casei. Ridică scările ținându-se de balustradă, nu sunt în stare să alerge sau sară.

De la 6 la 12 ani: Copiii se deplasează în poziție bipedă în casă și la aer liber, ridică scările ținându-se de balustradă, dar întâmpină dificultăți în timpul mersului pe suprafețe cu relief neregulat și înclinat, în spații aglomerate și înguste. Abilitățile de a alerga sau sări sunt în cel mai bun caz minimal dezvoltate.

Gradul III

Merge cu dispozitive de asistență; dificultăți ale mersului în afara casei și în locurile publice

Până la vârsta de 2 ani: Copiii își mențin poziția ezândă pe podea doar fiind sprijiniți în regiunea lombară. Se rostogolesc și se târsc pe abdomen.

De la 2 la 4 ani: Copiii ed frecvent în „poziție-W” (edere între coapsele și genunchii în flexie și rotație internă), deseori pentru a se așeza necesită asistență din partea adultului. Ca metode primare de mobilizare servesc târâtul pe abdomen sau deplasarea „în patru labe” (frecvent fără mișcări alternative ale picioarelor). Se pot scula în poziție bipedă pe suprafețe stabile și merge lângă mobilă distanțe scurte. Pot merge distanțe scurte prin casă utilizând dispozitive de asistență și fiind asistați de adulți în schimbarea direcției și întoarcere.

De la 4 la 6 ani: Copiii °ed pe scaun obi°nuit dar pot necesita un suport pelvian sau **pentru** trunchi pentru a facilita la maxim funcþia mâinilor. Se scoalã °i se a°eazã pe scaun utilizând o suprafaþã stabilã pentru a se împinge sau sprijini cu mâinile. Merg cu ajutorul dispozitivelor de asistenþã pe suprafeþe drepte °i ridicã scãrile cu asistenþa adultului. Frecvent necesitã transportare în timpul deplasãrii pe distanþe mari °i peste suprafeþele cu relief neregulat.

De la 6 la 12 ani: Copiii se deplaseazã în poziþie bipedã în casã °i în afara ei cu ajutorul dispozitivelor de asistenþã motorie. Sunt capabili de a ridica scãrile þinându-se de balustradã. În dependenþã de funcþia membrelor superioare, sunt capabili de a conduce cãruciorul sau sunt transportaþi pasiv pe distanþe mari sau suprafeþe cu relief neregulat.

Gradul IV

Deplasare de sine stãtãtoare limitatã; în afara casei °i în locuri publice copiii sunt transportaþi sau se deplaseazã de sine stãtãtor utilizând scaunul cu rotile electric

Pânã la vârsta de 2 ani: Copiii depin controlul asupra capului, dar pentru a °edeã necesitã suport al trunchiului. Se pot întoarce de pe spate pe abdomen °i de pe abdomen pe spate.

De la 2 la 4 ani: Copiii fiind a°ezaþi î°i menþin poziþia °ezândã, dar nu sunt capabili sã-°i menþinã alinierea °i echilibrul corpului fãrã ajutorul mâinilor. Pentru menþinerea poziþiei °ezãnde °i bipede frecvent necesitã echipament **de adaptare**. Deplasarea de sine stãtãtoare pe distanþe scurte (în limitele unei camere) este obiþinutã prin rostogolire, târãre pe abdomen, sau deplasãrii „în patru labe” fãrã **mi°cãri alternative** ale picioarelor.

De la 4 al 6 ani: Copiii sunt capabili de a °edeã pe scaun, dar necesitã un **scaun** special pentru asigurarea controlului trunchiului °i facilitarea mi°cãrilor mâinilor. Se a°eazã °i se scoalã de pe scaun cu ajutorul adultului sau utilizând o suprafaþã stabilã pentru a se împinge sau sprijini cu mâinile. Cea mai bunã performanþã o constituie abilitatea de a merge distanþe scurte cu ajutorul mergãtorului sub supravegherea adultului, fiind dificile schimbarea direcþiei °i deplasarea pe suprafeþe cu relief neregulat. Sunt transportaþi pasiv în locurile publice. **Unica posibilitate** de deplasare de sine stãtãtoare este opþiunea de a se deplasa în scaun cu rotile electric..

De la 6 la 12 ani: Copiii î°i pot pãstra gradul de abilitate motorie grosierã obiþinut pânã la vârsta de 6 ani °i conta pe deplasarea în scaun cu rotile acasã, la °coalã °i în locurile publice. Deplasarea de sine stãtãtoare este posibilã utilizând scaun cu rotile electric.

Gradul V

Deplasarea de sine stãtãtoare este sever limitatã, chiar °i fiind utilizate tehnologii de asistenþã

Pânã la vârsta de 2 ani: Insuficienþa motorie severã limiteazã considerabil controlul voluntar al mi°cãrilor. Copiii sunt incapabili de a °i þine capul °i controla trunchiul în poziþie culcat pe abdomen °i °ezândã. Pentru a se rostogoli de pe abdomen pe spate °i vice-versa necesitã asistenþa adultului.

De la 2 la 12 ani: Insuficienþa motorie severã limiteazã considerabil controlul voluntar al mi°cãrilor °i abilitatea de a þine capul °i controla trunchiul. Toate funcþiile motorii sunt limitate. Limitarea funcþiei de °edere °i a poziþiei bipede nu poate fi complet compensatã prin utilizarea echipamentului de adaptare °i a tehnologiilor de asistenþã. **Copii care au fost apreciate cu gradul V nu pot conta pe obiþinerea capacitãþii**

de a se deplasa de sine stătător  i sunt transportați. Unii copii însuesc modalitatea de a se deplasa de sine stătător cu ajutorul căruciorului electric completat cu echipament sofisticat de adaptare.

Diferența între gradele I  i II

Copiii cu abilitați motorii de gradul II în comparație cu cei cu gradul I,  nt mpin  dificultăți mai pronunțate în timpul trecerii de la o miocare la alta; mersului în afara casei  i în locuri publice; necesit  dispozitive de asistență motorie c nd încep să merge; la ei suferă calitatea mioc rilor  i abilitatea de a exercita astfel de funcții motorii grosiere cum ar fi alergatul  i săriturile.

Diferența între gradele II  i III

Diferențele țin de capacitățile diferite de deplasare de sine st titoare. Copiii cu abilitații motorii de gradul III pentru a merge necesit  dispozitive de asistență motorie  i frecvent orteze, pe c nd cei cu deprinderi motorii de gradul II după vârsta de 4 ani nu necesit  astfel de echipament.

Diferența între gradele III  i IV

Diferențele țin de abilitățile copilului de a  i menține poziția ez nd   i de a se deplasa, chiar  i de utilizând tehnologii de asistență. Copiii cu abilitați motorii de gradul III ed independent, dețin o mobilitate independentă pe podea  i se deplaseaz  în poziție bipedă cu ajutorul dispozitivelor de asistență motorie. Copiii cu funcție motorie de gradul IV frecvent pot edea (de obicei cu suport), totodată mioc rile independente sunt foarte limitate. Copiii cu deprinderi motorii de gradul IV de cele mai multe ori sunt transportați sau obțin posibilitatea de a se deplasa de sine stătător utilizând scaunul cu roțile electric.

Diferența între gradele IV  i V

La copiii cu abilitați motorii de gradul V deprinderile motorii independente lipsesc, inclusiv controlul postural antigravitațional. Deplasarea de sine st titoare poate fi obținută doar în cazul în care copilul poate  nsuoi conducerea unui cărucior electric.